

บันทึก

เรื่อง การนับระยะเวลาตามข้อ ๕ (๑) แห่งประกาศคณะกรรมการกลาง
กำหนดราคาสินค้าและป้องกันการผูกขาด ฉบับที่ ๘๕ พ.ศ. ๒๕๒๘
เรื่อง การแจ้งแผนการผลิต การนำเข้า และการจำหน่าย

กรมการค้าภายในได้มีหนังสือ ด่วนมาก ที่ พณ ๐๔๐๑/๓๖๙๓ ลงวันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๒๘ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า กรมการค้าภายในมีปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับการนับระยะเวลาตามประกาศคณะกรรมการกลางกำหนดราคาสินค้าและป้องกันการผูกขาด ฉบับที่ ๘๕ พ.ศ. ๒๕๒๘ เรื่อง การแจ้งแผนการผลิต การนำเข้า และการจำหน่าย ข้อ ๕(๑)^๑ ซึ่งกำหนดว่า ให้ผู้ผลิตหรือผู้นำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้าควบคุมตามข้อ ๓ ที่ดำเนินการอยู่ในหรือหลังวันที่ประกาศฉบับนี้ใช้บังคับ แจ้งแผนการผลิตหรือแผนการนำเข้าประจำปีต่อเลขาธิการภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ประกาศฉบับนี้มีผลใช้บังคับในเรื่องนี้ กรมการค้าภายในมีความเห็นว่า อาจตีความได้เป็น ๒ นัย คือ

นัยแรก การนับระยะเวลาต้องคำนึงถึงมาตรา ๑๕๖^๒ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งบัญญัติว่า “วิธีการกำหนดนับระยะเวลาทั้งปวง ท่านให้บังคับด้วยบทบัญญัติทั้งหลายแห่งลักษณะนี้ เว้นแต่จะมีกำหนดไว้เป็นประการอื่นโดยกฎหมายหรือกฎข้อบังคับ...” แต่พระราชบัญญัติกำหนดราคาสินค้าและป้องกันการผูกขาด พ.ศ. ๒๕๒๒ ได้กำหนดเกี่ยวกับ

^๑ข้อ ๕ ให้ผู้ผลิตหรือผู้นำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้าควบคุม ตามข้อ ๓ ที่ดำเนินการอยู่ในหรือหลังวันที่ประกาศฉบับนี้ใช้บังคับ ปฏิบัติดังต่อไปนี้

(๑) แจ้งแผนการผลิตหรือแผนการนำเข้าประจำปีต่อเลขาธิการภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่ประกาศฉบับนี้มีผลใช้บังคับ หรือวันที่เริ่มการผลิตหรือการนำเข้าในราชอาณาจักร และในปีต่อ ๆ ไป ให้แจ้งล่วงหน้าเป็นประจำทุกปีภายในวันที่ ๑ ธันวาคม

แผนการผลิตหรือแผนการนำเข้าประจำปีให้แสดงรายละเอียดแยกเป็นรายเดือนเกี่ยวกับชนิดและปริมาณสินค้าคงเหลือยกมา ปริมาณที่จะผลิตเพื่อจำหน่ายในราชอาณาจักรหรือส่งออกนอกราชอาณาจักร ปริมาณที่จะนำเข้ามาในราชอาณาจักร ปริมาณที่จะใช้เองปริมาณที่จะเก็บสำรอง สถานที่เก็บและกำลังการผลิตของโรงงาน ทั้งนี้ ตามแบบที่เลขาธิการกำหนด

การเปลี่ยนแปลงแผนการผลิตหรือแผนการนำเข้าประจำปีต้องได้รับความเห็นชอบจากเลขาธิการก่อน

การเลิกผลิตหรือนำเข้ามาในราชอาณาจักรต้องแจ้งเป็นหนังสือให้เลขาธิการทราบล่วงหน้าก่อนเลิกผลิตหรือนำเข้ามาในราชอาณาจักร

ฯลฯ

ฯลฯ

^๒มาตรา ๑๕๖ วิธีการกำหนดนับระยะเวลาทั้งปวง ท่านให้บังคับด้วยบทบัญญัติทั้งหลายแห่งลักษณะนี้ เว้นแต่จะมีกำหนดไว้เป็นประการอื่นโดยกฎหมายหรือกฎข้อบังคับ โดยคำสั่งศาลหรือโดยนิติกรรม

ระยะเวลาการใช้บังคับของประกาศไว้ในมาตรา ๒๔ (๕)^๓ และประกาศคณะกรรมการกลาง ฯ ฉบับที่ ๘๕ พ.ศ.๒๕๒๘ ฯ ข้อ ๕ (๑) กำหนดว่าให้แจ้งแผนการผลิต ฯลฯ ต่อเลขาธิการภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ประกาศฉบับนี้ใช้บังคับ ซึ่งเข้าข่ายยกเว้นตามมาตรา ๑๕๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ คือ มีกฎหมายหรือกฎข้อบังคับกำหนดวิธีการนับระยะเวลาไว้เป็นประการอื่น จึงไม่สามารถนำความในมาตรา ๑๕๘^๔ แห่งประมวลกฎหมายดังกล่าวมาใช้ในการนับระยะเวลาได้ ฉะนั้น เมื่อประกาศดังกล่าวมีผลใช้บังคับในวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๒๘ จึงต้องเริ่มนับหนึ่งในวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๒๘ และครบกำหนด ๓๐ วัน ในวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๘

นัยที่สอง การนับระยะเวลาต้องนับตามมาตรา ๑๕๘ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งกำหนดว่า “ถ้าระยะเวลานับเป็นวันก็ดี...ท่านมิให้นับวันแรกแห่งระยะเวลานั้นรวมคำนวณเข้าด้วย...” ทั้งนี้ เพราะพระราชบัญญัติกำหนดราคาสินค้าและป้องกันการผูกขาดฯมิได้กำหนดวิธีการนับระยะเวลาไว้เป็นอย่างอื่นนอกจากที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๕๘ ฉะนั้น เมื่อประกาศดังกล่าวมีผลใช้บังคับในวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๒๘ จึงต้องเริ่มนับหนึ่งในวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๒๘ และครบกำหนด ๓๐ วัน ในวันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๒๘

การนับระยะเวลาเกี่ยวข้องกับวันกระทำผิดของผู้ฝ่าฝืนประกาศดังกล่าวซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติกำหนดราคาสินค้าและป้องกันการผูกขาดฯจะต้องกล่าวหาและให้การต่อพนักงานสอบสวนให้ถูกต้องตรงความเป็นจริง ในกรณีนี้ พนักงานสอบสวนเห็นว่าการจะทราบวันที่กระทำผิดได้นั้นต้องใช้วิธีการนับระยะเวลาตามนัยแรก ส่วนกรมการค้าภายในเห็นว่า ความเห็นดังกล่าวยังไม่แน่ชัดว่าจะถูกต้องหรือไม่ กรมการค้าภายในจึงขอหารือว่า การนับระยะเวลาสามสิบวันนับแต่วันที่ประกาศมีผลใช้บังคับตามข้อ ๕ (๑) แห่งประกาศคณะกรรมการกลาง ฯ ฉบับที่ ๘๕ พ.ศ.๒๕๒๘ ฯ จะใช้วิธีการนับอย่างไร

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๖) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าว และได้ฟังคำชี้แจงของผู้แทนกระทรวงพาณิชย์ (กรมการค้าภายใน) และผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (กรมตำรวจ) แล้ว มีความเห็นดังนี้

วิธีการกำหนดนับระยะเวลาทั้งปวงนั้น ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์บรรพ ๑ ลักษณะ ๕ มาตรา ๑๕๖^๕ บัญญัติให้บังคับด้วยบทบัญญัติทั้งหลายแห่งลักษณะนี้ เว้นแต่จะมีกำหนดไว้เป็นประการอื่นโดยกฎหมายหรือกฎข้อบังคับ โดยคำสั่งศาลหรือโดยนิติกรรม” สำหรับ

^๓มาตรา ๒๔ เมื่อได้มีการประกาศกำหนดสินค้าควบคุมตามมาตรา ๒๓ แล้ว ให้คณะกรรมการมีอำนาจ ดังต่อไปนี้

๑ล๑

๑ล๑

(๕) กำหนดท้องที่ หรือกำหนดระยะเวลาในการใช้บังคับประกาศของคณะกรรมการ

๑ล๑

๑ล๑

^๔มาตรา ๑๕๘ ถ้าระยะเวลานับเป็นวันก็ดี สัปดาห์ก็ดี เดือนหรือปีก็ดีท่านมิให้นับวันแรกแห่งระยะเวลานั้นรวมคำนวณเข้าด้วย เว้นแต่จะเริ่มการในวันนั้นเองตั้งแต่เวลาอันเป็นกำหนดเริ่มทำการงานกันตามประเพณี

^๕โปรดดูเชิงอรรถที่ (๒)

วิธีการกำหนดนับระยะเวลาตามข้อ ๕ (๑)^๖ แห่งประกาศคณะกรรมการกลางฯ ฉบับที่ ๘๕ พ.ศ. ๒๕๒๘ ๖ นั้น มิได้มีกำหนดไว้เป็นประการอื่นโดยกฎหมายหรือกฎข้อบังคับ ฯลฯ เนื่องจาก มาตรา ๒๔ (๕)^๗ แห่งพระราชบัญญัติกำหนดราคาสินค้าและป้องกันการผูกขาด ๖ บัญญัติแต่เพียงให้คณะกรรมการมีอำนาจกำหนดระยะเวลาในการใช้บังคับประกาศของคณะกรรมการ เท่านั้น ซึ่งคณะกรรมการกลาง ๖ ก็ได้กำหนดให้ประกาศดังกล่าวมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป^๘ คือ มีผลใช้บังคับในวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๒๘ ส่วนข้อ ๕ (๑) แห่งประกาศดังกล่าวกำหนดเพียงว่า ให้ผู้ผลิตหรือผู้นำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้าควบคุม แจกแผนการผลิตหรือแผนการนำเข้าประจำปีต่อเลขาธิการภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ประกาศฉบับนี้มีผลใช้บังคับ โดยมีได้ระบุถึงวิธีการกำหนดนับระยะเวลาแต่อย่างใด ฉะนั้น วิธีการกำหนดนับระยะเวลาตามประกาศ ๖ ข้อ ๕ (๑) จึงต้องบังคับตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๑ ลักษณะ ๕ ซึ่งบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องคือ มาตรา ๑๕๘^๙ บัญญัติมิให้นับวันแรกแห่งระยเวลานั้นรวมคำนวณเข้าด้วย เว้นแต่จะเริ่มการในวันนั้นเองตั้งแต่เวลาอันเป็นกำหนดเริ่มทำงานกันตามประเพณี ในเรื่องนี้ ประกาศดังกล่าวได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาตั้งแต่วันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๒๘ โดยมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา คือ ตั้งแต่วันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๒๘ จึงเป็นการเริ่มการได้ในวันที่ประกาศดังกล่าวมีผลใช้บังคับนั้นเองตั้งแต่เวลาอันเป็นกำหนดเริ่มทำงานกันตามประเพณี จึงเข้าข้อยกเว้นของมาตรา ๑๕๘ ไม่มีปัญหาว่าวันแรกที่เริ่มการนั้น คือ วันที่ประกาศมีผลใช้บังคับ จะไม่ครบเต็มวัน ดังนั้น การนับระยะเวลาสามสิบวันนับแต่วันที่ประกาศฉบับนี้มีผลใช้บังคับตามประกาศ ๖ ข้อ ๕ (๑) จึงต้องนับวันแรกแห่งระยะเวลา คือ วันที่ประกาศมีผลใช้บังคับ(วันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๒๘)รวมคำนวณเข้าด้วย และครบกำหนดสามสิบวันในวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๘

(ลงชื่อ) อมร จันทรสุมบูรณ์

(นายอมร จันทรสุมบูรณ์)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

กรกฎาคม ๒๕๒๘

^๖โปรดดูเชิงอรรถที่ (๑)

^๗โปรดดูเชิงอรรถที่ (๓)

^๘ประกาศฉบับนี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๒ ตอนที่ ๑๑ ฉบับพิเศษ ลงวันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๒๘

^๙โปรดดูเชิงอรรถที่ (๔)